

Krivda

Tina Agić

• kivi
• pöytäkirja
• kalle
• julkaisu
• 1947
• 1948
• 1949
• 1950
• 1951
• 1952
• 1953
• 1954
• 1955
• 1956
• 1957
• 1958
• 1959
• 1960
• 1961
• 1962
• 1963
• 1964
• 1965
• 1966
• 1967
• 1968
• 1969
• 1970
• 1971
• 1972
• 1973
• 1974
• 1975
• 1976
• 1977
• 1978
• 1979
• 1980
• 1981
• 1982
• 1983
• 1984
• 1985
• 1986
• 1987
• 1988
• 1989
• 1990
• 1991
• 1992
• 1993
• 1994
• 1995
• 1996
• 1997
• 1998
• 1999
• 2000
• 2001
• 2002
• 2003
• 2004
• 2005
• 2006
• 2007
• 2008
• 2009
• 2010
• 2011
• 2012
• 2013
• 2014
• 2015
• 2016
• 2017
• 2018
• 2019
• 2020
• 2021
• 2022

Otto Bruun

Podzavestna krivda

Melanie Klein: *Love, Guilt and Reparation*

- ▣ Konflikt: ljubezen – sovraštvo, krivda, reparacija
- ▣ Osnovni konflikt, ki vpliva na smer in moč čustvenega razvoja odraslih
- ▣ Ojdipov kompleks – krivda - reparacija

Zavestna krivda

- Peter Praper: “Oba [krivda in sram] imata kontrolno funkcijo, oboje je vnaprej vgrajeno v osebnostno strukturo in ima svojo razvojno logiko.”
- Krivda: funkcionalno čustvo, ki je usmerjeno na konkretna dejanja in vodi k medosebni reparaciji; pritiska z občutki slabe vesti.

Krivda - sram

- ▣ Krivda vodi k izpovedi, spravi in reparaciji
- ▣ Krivda povzroči empatično držo usmerjeno v drugega.
- ▣ Krivda ni povezana z nekonstruktivnim izražanjem jeze in besa in nekonstruktivnim reagiranjem na jezo in bes in pripisovanjem krivde drugim (sram).
- ▣ Dovzetnost za sram je v bistveno večji meri kot krivda povezana s celo vrsto psiholoških težav in motenj.
- ▣ Občutljivost za krivdo je tesno povezana s socialno zaželenim in prilagojenim vedenjem.

Helen Block Lewis

- *Model of Shame versus Guilt*: sram označuje, da smo slabi mi, krivda, pa da je slabo storjeno dejanje; ne zanika, da krivda izključuje slabo samopodobo zaradi storjenega.
- *Shame, Guilt and Neurosis*: 'the self' in 'the other'

“Shame, Guilt and Morality”

- moralno dobra, promovira družbeno zaželeno obnašanje
- Povezana z osnovnimi moralnimi koncepti
- “pro-social argument”
- “responsibility argument”
- “autonomy argument”
- “social argument”
- Krivda ima višji moralni status
- Kriteriji: motivacija, odgovornost, avtonomija, ugled

“pro-social” argument

- ▣ Čustvo je dobro, če spodbuja moralno vedenje
- ▣ Krivda nas motivira reparacijo

“responsibility argument”

- Spoznanje, da smo storili nekaj narobe, smo moralno odgovorni
- Moralnost: odgovornost, krivda, kesanje, kazen
- krivda brez odgovornosti – nemoralna krivda
  - Želje in občutki
  - Stvari, ki so jih storili drugi
  - Sreča
- Kako zagovarjamo, da krivda je povezana z odgovornostjo?
  - Razširimo pojem odgovornosti
  - Zagovarjamo iracionalno odgovornost
  - Referenca na nove dolžnosti

“autonomy argument”

- Iz primera: sram prvega, zaradi odziva vrstnikov; krivda drugega ni odvisna od drugih ljudi → sram ni moralno pomemben
- Avtonomna in heteronomna čustva
- Heteronomno čustvo sproži presoja, ki ni nujno osebkova in s katero se osebek ne nujno strinja.
- Krivda je avtonomna
- Freud in Nietzsche: zanikala avtonomnost; krivda je ponotranjena skozi strah pred kaznovanjem

“social argument”

- ▣ Sram – odziv na moralno situacijo, ker se osebek boji za svoj ugled
- ▣ Oblika samo-ocenjevanja; samo-ocenjevanje v celoti (sram in ne krivda)